

Plenum

Torsdag 17.10.2024 kl. 16.01—20.46

2.1. Muntlig fråga om regeringens åtgärder för tillväxt och sysselsättning (Joonä Räsänen sd)

Muntligt spörsmål MFT 171/2024 rd

Muntlig frågestund

Talman Jussi Halla-aho: Ledamot Joonä Räsänen, varsågod.

Debatt

16.02 **Joonä Räsänen sd:** Arvoisa puhemies! Irtisanomisten aalto on jyräämässä koko Suomen yli, näin kertoo Helsingin Sanomat. Päivittäin kuulemme uutisista, että satoja ihmisiä uhkaavat irtisanomiset niin teollisuudessa, palvelualoilla, rakennusalalla kuin tietotekniikan alallakin. Uhkana jopa on, että synkemmät ajat ovat vielä edessä. Hallituksen tavoite, 100 000 uutta työllistä tällä kaudella, ei näytä toteutuvan. Tällä hetkellä työllisiä on 50 000 vähemmän kuin silloin, kun te aloititte. Euroopassa ei ole toista maata, jossa työllisyyskehitys olisi tällä kaudella ollut näin heikkoa, siis työllisyyskehityksemme on Euroopan huonointa. Tulostaulu ei valehtele. Arvoisa pääministerin sijainen, valtiovarainministeri Purra: mitä johtopäätöksiä hallitus nyt tekee, kun hallituksen politiikka ei ainakaan työllisyyden osalta näytä toimivan?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

16.03 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Talouden synkkä kuva on todella ollut synkempi ja taantuma pidempi kuin ennakoitiin. Tällä hetkellä meillä on valopilkkuja niin kotimaassa kuin euroalueellakin, mutta monin osin tilanne on edelleen erittäin vaikea. Esimerkiksi Suomen oleellinen kauppakumppani Saksa on tällä hetkellä melkoisissa ongelmissa. Tiedämme, että meidän vientimarkkinamme ei ole vielääkään toipumassa, ja aivan kuten edustaja kuvasi, myös täällä kotimaan kentällä edelleen kuulemme hyvin ikäviä uutisia monista yrityksistä irtisanomisten suhteen ja lomautusten suhteen.

Kuitenkin, kun katsotaan esimerkiksi näitä ennusteita ja viimeisimpiäkin tällä viikolla tulleita ennusteita, näyttää siltä, että aallonpohja on saavutettu ja me olemme menossa eteenpäin. Se, miten työllisyys reagoi näihin suhdanteen muutoksiin, tapahtuu viiveellä. Sen huomasimme, että työllisyys pysyi Suomessa varsin korkealla tasolla vielä sen jälkeen, kun taloudessa alkoi näyttää jo hyvin huonolta. Hallitus tekee näitä rakenteellisia toimiaan [Puhemies koputtaa] samaan aikaan kuin laajaa sopeuttamista pidemmälle aikavälille, keskipitkällä aikavälillä. [Puhemies koputtaa] Siitä huolimatta meidän pitää selviytyä myös tästä talouden syklistä.

Punkt i protokollet PR 104/2024 rd

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia — Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää tähän aiheeseen liittyviä lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Räsänen, Joonas, olkaa hyvä.

16.05 Joonas Räsänen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomalaiset odottavat, että työpaikkoja saadaan luotua tässä ja nyt. Julkista taloutta emme nimittäin saa tasapainoon ennen kuin meidän taloutemme ja työllisyytemme myös kasvaa.

Hallituksen keskeisin kasvutoimenpide ensi vuoden osalta on tämä vihreiden investointien verokannustin, jolla toivotaan, että investoinnit lähtisivät liikkeelle. No nyt kuitenkin lausuntokierroksella on käynyt ilmi, että asiantuntijatahot ja elinkeinoelämä epäilevät, että tällä kannustimella te ette saa investointeja liikkeelle. Se kohdistuu liian suuriin yrityksiin ja ainoastaan vain jo olemassa oleviin hankkeisiin. Senpä takia SDP on ehdottanut, että olisi järkevää tehdä niin, että tätä investointien alarajaa laskettaisiin, jotta saataisiin myös keskisuuret yritykset mukaan, ja aikaikkuna tehtäisiin kahdeksi vuodeksi, jotta se koskisi myös uusia investointeja. Kuokkaa maahan, ihmisille töitä. Miten, valtiovarainministeri, kommentoitte: [Puhemies koputtaa] voisitteko te tällaiset muutokset tähän teidän mallinne tehdä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

16.06 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tämä suurten teollisten investointien verohyvitys on yksi meidän tekemämme kasvumekanismi. Me toivomme, että se nimenomaan mahdollistaa sen, että Suomeen saadaan sellaisia investointeja, jotka tänne muuten eivät olisi tulossa. Tämä todellakin on aika merkittävä — siinä on tämä 50 miljoonan raja — mutta samaan aikaan hallituksella on monia muita toimia, joita valmistellaan ja on valmisteltu esimerkiksi työ- ja elinkeinoministeriössä. Meillä on myös pienempiin yrityksiin kohdistuvia toimia. Meillä on kasvuyritysten pääomamarkkinan vahvistamiseen tehtäviä toimia. Meillä on suoria niin sanottuja valtiontukia ja hyvin eri tavalla eri sektoreille, erikokoisiin yrityksiin kohdistettavia toimia. Sen lisäksi nämä rakenteelliset uudistukset, joita me teemme esimerkiksi työmarkkinoille, tähtäävät kaikki siihen, että Suomessa yrittäminen olisi mahdollisimman helppoa, olisi mahdollista investoida, palkata uusia työntekijöitä ja niin edelleen. Nämä kaikki ovat kasvutoimia, ja niitä hallitusohjelmasta löytyy sen verran, että koko ohjelmaa voi kuvata kasvuohjelmaksi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

16.07 Lauri Lyly sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Työttömyys on erittäin korkealla tasolla, ja avointen työpaikkojen määrä on romahtanut täydellisesti. Konkurssreja on tullut ennätysmäärä, ja hallitus hoitaa työttömyyttä vain sosiaaliturvaa ja työttömyysturvaa leikkaamalla. Samalla entistä useampi putoaa dramaattisesti taloudellisessa tilanteessaan. Kotimainen kulutus on pientä alvikorotusten ja näitten sosiaaliturvan leikkausten myötä. Arvoisa ministeri Satonen, lupasitte viime vuonna tämän vuoden budjetin käsittelyn yhteydessä, että tänä vuonna tänne Suomeen syntyy 60 000—65 000 uutta työpaikkaa. Nyt kysyn: missä ne 60 000—65 000 työpaikkaa tälle vuodelle ovat, vai onko vastaus taas, että ensi vuonna?

Punkt i protokollet PR 104/2024 rd

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Työministeri Satonen, olkaa hyvä.

16.08 **Työministeri Arto Satonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Opposition puheeseen voi yhtyä siltä osin, että tämä taloustilanne on hyvin vakava. Ja valtiovarainministeri täällä jo kertoi, että se on vakava muun muassa sen takia, että meidän vientimarkkinoiden tilanne on hankala — kun Suomi elää viennistä, niin se heijastuu tietysti tänne — ja toisaalta sen takia, että tämä julkisen talouden tilanne oli jo tämän hallituksen aloittaessa niin vakava, että me joudutaan tekemään niitä säästötoimia, jotka tietysti vaikuttavat kotimaiseen kysyntään. Sen vuoksi on selvää... Ja aivan kuten valtiovarainministeri myös sanoi, tämä taantuma on ollut odotettua pidempi. Näistä syistä johtuen meidän työllisyyskehitys ei ole ollut sitä, mitä on odotettu. Mutta se ei nyt poista sitä tosiseikkaa, että nämä uudistukset tulevat kyllä realisoitumaan myöhemmin, kun tämä suhdanne kääntyy, aivan varmasti. Eli ehkä sitten vaalikauden lopulla on oikea aika arvioida, mitä nämä hallituksen työmarkkinauudistukset ovat saaneet aikaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lintilä, olkaa hyvä.

16.09 **Mika Lintilä kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! 300 000 työntöntä — hallituksen tavoite oli 100 000 uutta työpaikkaa — ennätysmäärä konkurssseja, eli kyllä vähän käänteisesti nyt on toiminut tämä hallituksen kasvupolitiikka: työttömyys on kasvanut ja konkurssit ovat kasvaneet.

Suomen Pankin tilaston mukaan yritysten investointilainoja on tällä hetkellä ennätysvähen. Syksyn barometrin mukaan 45 prosenttia yrityksistä ilmoitti, että he eivät joko saaneet tai hakeneet rahoitusta, koska sitä ei ollut saatavissa. Vuonna 21 se oli 25 prosenttia. Oletteko tehneet jotain sen eteen, että me pystyisimme nimenomaan pk-yritysten rahoitusta parantamaan, koska heidän rahoitustilanne on tällä hetkellä se ehdottomasti vaikein?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Rydman, olkaa hyvä.

16.10 **Elinkeinoministeri Wille Rydman** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ensinnäkin kun katsotaan kaikkia ennusteita, niin kaikki ennusteet lupaavat, että tämän pitkän, synkän tunnelin päässä, jonka läpi olemme kulkeneet, on valoa näkyvissä, kaikki ennusteet povaavat kasvua. Ja nyt olemme sellaisessa tilanteessa, jossa totta kai panostamme kaikkeen, teemme kaikki ne teot, mitä tarvitaan kasvun edistämiseksi.

Edustaja Lintilä on täysin oikeassa siinä, että on yrityksiä, joilla on ollut vaikeuksia saada rahoitusta. Muun muassa Finnvera-lainsäädäntöä olemme uudistamassa osittain juuri sillä perusteella, että haluamme varmistaa sen, että yritysrahoitusta on saatavilla. Uudistamme myöskin sitä, millä tavoin Business Finland, Finnvera, Teollisuussijoitus toimivat kokonaisuutena siten, että meillä on yhteen säveleen soittava orkesteri, jossa ei ole sen enempää päällekkäisyyksiä kuin katvealueitakaan. Tarkastelemme tällä hetkellä myöskin pankkilainsäädäntöä sillä tavoin, että yritysten on entistä helpompaa tulevaisuudessa varmistaa se, että he saavat tarvittavat pankkipalvelut. Ja ennen kaikkea työmarkkinauudistuksemme ovat niille pienille ja keskisuurille yrityksille kullannarvoisia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Skinnari, olkaa hyvä.

Punkt i protokollet PR 104/2024 rd

16.12 **Ville Skinnari sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On hienoa kuulla, että hallituksella on toimenpiteitä, mutta kyllä tämä kaikki oli nähtävissä jo silloin, kun te aloititte, kesällä 23. Ja otetaan nyt vaikka tämä työkalu investoinneille, tämä verohyvitysmalli: kyllä se aika epäselvältä vaikuttaa. Jos ette minua usko, niin kysykää kansainvälisiltä sijoittajilta. Tälläkö te nostatte Suomen? Tälläkö te houkuttelette, arvoisa valtiovarainministeri, ne kymmenet miljardit Suomeen? Valitettavasti siltä ei näytä.

Mutta puhutaan vähän Euroopasta. Totesitte, että Saksa ei vedä. Ei vedä. Ei vedä koko EU. Te olette valtiovarainministeri. Te istutte muun muassa Ecofinissä. Mitä toimenpiteitä te tekisitte eurooppalaisella tasolla? Koska nämä yhteiset investointirahastot eivät ole teille kelvanneet, mikä se työkalu sitten on, millä te nostatte Eurooppaa tästä suosta, jotta suomalaisille tuotteille ja palveluille olisi EU-tasolla kysyntää, [Puhemies koputtaa] koska se on 60 prosenttia meidän viennistä? [Jani Mäkelä: Eikö teidän elvytyspaketti toimi?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

16.13 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Skinnari, arvostan teidän ammattitaitoanne ja kokemustanne näissä monissa asioissa. Sen sijaan tilanteessa, jossa Suomessa ei ole ollut käytännössä reaalista kasvua 16 vuoteen, ajatus siitä, että me teemme vääriä toimia juuri tällä hetkellä, on ehkä hieman yliampuva. Mielestäni se, että Suomeen saadaan kestäväää kasvua ja sitä kautta hyvinvointia, koskee kaikkia puolueita tässä salissa. Mitä ilmeisimmin tässä maassa on tehty vääriä toimia. Edelliset hallitukset ovat keskittyneet vääränlaisiin asioihin, koska kasvua ei ole syntynyt. Ja juuri siitäkin syystä me tällä hetkellä teemme sellaisia toimia, joita tässä maassa olisi jo useampi vuosikymmen sitten pitänyt tehdä.

No, mennään sitten sinne Brysselin suunnalle. Mitä Suomen hallitus esimerkiksi kilpailukykyä vahvistaakseen Euroopassa ajaa? Yksi hyvin tärkeä asia on keskittyä siihen, mikälaista rahoitusta on saatavilla yrityksille, mitenkä erityisesti startupeista jo eteenpäin päässeet yritykset saavat rahoitusta, ja tässä puhutaan esimerkiksi pääomamarkkinoista, [Puhemies koputtaa] pääomamarkkinaunionin kehittämisestä ja sen loppuun saattamisesta. Tässä hallituksella on täysin selkeä kärki, [Puhemies koputtaa] jota erityisesti asian kohdalla toimivat ministerit Euroopassa edistävät.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tynkkynen, olkaa hyvä.

16.14 **Oras Tynkkynen vihr** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, puhemies! Kurjien työllisyyslukujen keskelläkin osaajapula vaivaa yhä monia yrityksiä, ja väestön ikääntyessä osaajapula uhkaa vain pahentua entisestään. Hallitus tekee joitakin pieniä parannuksia, kuten pyrkii jatkamaan työlupien saamisen nopeuttamista — kiitos siitä — mutta hallituksen iso linja on valitettavasti osaajapulaa aktiivisesti pahentava. Olisiko nyt näitten huolestuttavien talouslukujen valossa vihdoinkin paikallaan arvioida uudelleen suhtautumista työhön johtavaan maahanmuuttoon ja erityisesti perua tänne eduskuntaan pian tuloillaan oleva osaajien kolmen tai kuuden kuukauden ulosheittolaki?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Satonen, olkaa hyvä.

Punkt i protokollet PR 104/2024 rd

16.15 Työministeri Arto Satonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Puhutaan nyt sitten tästä työperäisestä maahanmuutosta. Tilanne on se, että Suomessa on noin karkeasti 50 000 ihmistä, joita koskee tämä 3—6 kuukauden sääntö, joka tänne tulee ensi viikolla. Siitä määrästä vuosittain 2,5 prosenttia oli jäänyt työttömäksi, ja niistä, jotka ovat jääneet työttömiksi, nykysäännölläkin puolet on työllistynyt kolmen kuukauden aikana. Ja kun tämä uusi laki vielä mahdollistaa sen, toisin kuin nyt, että sitä työtä voi hakea oman toimialan ulkopuolelta, myös niiltä toimialoilta, joilla on koko maassa työvoimapula, ja laajentaa merkittävästi tätä työvoimamahdollisuutta, niin ei kyllä kovin montaa ihmistä ole, jotka tämän takia eivät työpaikkaa Suomesta löydä. Eikä ole mitään merkkejä siitä, että Suomi ei kiinnostaisi työmarkkinoilla esimerkiksi aasialaisia. Meillä on Filippiineiltä, Vietnamista ja Intiasta tänne hyvä yhteistyö ja jatkuvasti tulijoita, kun vain on työtä tarjolla.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Eskelinen, olkaa hyvä.

16.16 Seppo Eskelinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Miksi Risto Muron johtama kasvutyöryhmä perustetaan vasta nytten? Olisin ajatellut tämän työryhmän perustamisen olleen hallituksen ensimmäisiä toimenpiteitä työlistalla. Kaikki toimenpiteet, joita kasvutyöryhmä ikinä esittääkään, voivat tulla voimaan aikaisintaan vuoden 2026 aikana. Olette hukkaamassa puolet hallituskaudesta, kun toimenpiteitä saadaan kenties vasta 2026. Samaan aikaan työllisyyskehitys on ollut Euroopan huonointa, konkurssien määrä on ennätystasolla. Päivittäin kuullaan uutisia uusista muutosneuvotteluista. Ihmiset kysyvät, mitä hallitus tekee. Mitä se tekee? Hallitus perustaa uuden työryhmän. Miksi hallitus nukkui ensimmäiset puolitoista vuotta ja katseli vierestä, kun talous ajautui taantummaan? Miksi kasvutoimien hakeminen jätettiin automaattisesti liian myöhään?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

16.17 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Eskelinen, ne toimet, joita te täällä vastustatte aika usein, monet niistä, esimerkiksi työmarkkinoille kohdistuen, oli kyse sitten paikallisesta sopimisesta tai jostakin muusta, ovat rakenteellisia toimia, joilla tavoitellaan kasvua. Te vastustatte hyvin useita kasvutoimia, joita me tänne saliin tuomme. Hallitusohjelmassa niitä löytyy usealta eri sektorilta, hyvin erityyppisiä, esimerkiksi luvitukseen liittyen — tämä on ihan selkeä pullonkaula — energiapuolella, monella eri politiikan sektorilla, ja ministeriöissä näitä paraikaa viedään eteenpäin, ja osa on täytöntöön pantukin.

Sen lisäksi viime keväänä kehysriihessä, kun jouduimme tekemään lisää säästötoimia, olemme sopineet uusista kasvutoimista, joista — esimerkiksi investointihyvityksestä — täälläkin on tänään puhuttu. Muita ovat muun muassa Teollisuussijoituksen pääomittaminen ja kantaverkkoon satsaaminen niin, että se ei ole pullonkaula investointien edessä. Ja sen lisäksi meillä on nyt tosiaan vielä koossa korkean profiilin kasvuryhmä, joka pohtii vielä lisää sellaisia helppoja matalan kynnyksen keinoja, joita voidaan viedä pikaisesti [Puhemies koputtaa] tässä julkisen talouden tilanteessa läpi eli jotka vahvistavat julkista taloutta. [Puhemies koputtaa] Sen sijaan meillä ei ole mitään rahatukkoja, joita me voisimme viedä sen paremmin alueille [Puhemies: Kiitoksia, minuutti on kulunut!] kuin esimerkiksi julkiselle sektorille keinotekoisesti.

Punkt i protokollet PR 104/2024 rd

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Honkasalo, olkaa hyvä.

16.19 **Veronika Honkasalo vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yritysten potkuaallon lisäksi hoivakodeissa, ammatillisessa koulutuksessa, pelastuslaitoksilla ja järjestöissä irtisanotaan parhaillaan valtava määrä työntekijöitä. Eli hallitus omilla päätöksillään ja toimillaan syventää suurtyöttömyyttä ja taantumaa. Olette omalla politiikallanne ajaneet työmarkkinat kaaokseen, ja rankaisette omalla politiikallanne työttömiä lisäleikkauksilla. Leikkaatte työttömyysturvaa, poistatte suojaosan työttömyysturvasta ja asumisesta.

Arvoisa ministeri Purra, mitä te arvelette, että nämä sadat ja sadat irtisanotut ihmiset ajattelevat teidän politiikastanne, kun te lupasitte ennen vaaleja, ettei sosiaaliturvasta leikata? Miltä takinkääntö maistuu? Uskotteko te todella, että sosiaaliturvan leikkaaminen tuo tähän maahan uusia työpaikkoja?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri...

Purralle oli kysymys.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kysymys esitettiin valtiovarainministeri Purralle. — Olkaa hyvä.

16.20 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Honkasalon kannattaa käydä ensin katsomassa, mitä on luvattu ennen vaaleja. [Aino-Kaisa Pekonen: Pienituloisilta ei leikata!] Ja te hyvin tiedätte, että me emme täällä hallituspuolueiden asioista puhu puolueen puheenjohtajina, kuten hyvin tiedätte.

Sen sijaan kun nostitte esiin esimerkiksi tähän työttömyysturvaan kohdistuvat toimenpiteet, niin esimerkiksi sieltä perussuomalaisten omasta ohjelmasta löytyy se, minkä tämä hallitus nyt tekee.

Yleisesti ottaen se, että hallituksella on näitä toimia paitsi julkisen talouden kohentamiseksi — ja joudumme tekemään myös vaikeita leikkauksia, [Aino-Kaisa Pekonen: Ette te joudu, te valitsette tehdä!] ja samaan aikaan pyrimme löytämään kestäväää kasvua ja hyvinvointia — liittyy juuri siihen, että meillä tulevaisuudessa tässä maassa olisi sellainen julkinen talous, joka hyvinvointijärjestelmän kykenee kestävästi rahoittamaan. Se, että toimenpiteitä kohdistetaan esimerkiksi valtion virastoihin, joilla on myös toimintameno- ja säästöohjelmia, tuottavuusohjelmia, on yleensä se, mitä on pidetty täsmällisenä toimenpiteenä myös siinä mielessä, että yksityinen sektori on nimenomaan se, missä kasvu syntyy ja missä myös puhutaan työvoimapulasta, [Puhemies koputtaa] mihin tietenkin osaavat työntekijät voivat hyvin siirtyä. [Aino-Kaisa Pekonen: Tämäkö oli viestinne irtisanotuille ihmisille?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Koskinen, olkaa hyvä.

16.21 **Johannes Koskinen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vuosi sitten sosiaalidemokraatit vaativat — mutta myös esimerkiksi silloinen presidentti Sauli Niinistö vaati — että kannattaisi hallituksen yhdessä opposition kanssa lähteä tällaisiin pitkän aikavälin kasvu- ja työllisyystoimia rakentamaan yli vaalikauden, jopa yli kahden vaalikauden. Tähän ei ole tartuttu, ja niin kuin tässä viitattiin, nyt tämä Risto Murron työryhmä tu-

Punkt i protokollet PR 104/2024 rd

lee kovin myöhään ja sen ehdotukset tulevat sitten ehkä vasta hallituksen viimeisen puolentoista vuoden aikana käsiteltäviksi.

Kyllä tässä oudoksuttaa se, että kun on nähty tämä iso ongelma, että on investointilamaa, on kasvun jälkeen jäämistä muista Euroopan maista, niin näihin yhteisiin toimiin, jotka olisivat todella vaikuttavia kasvun ja työllisyyden pysyväksi kohentamiseksi, ei ryhdytty aikaisemmin. Miksei tartuta siihen käteen, jota myös täältä opposition puolelta on ojenettu?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

16.22 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kuten tästäkin aitiosta on tuotu esille pääministerin suulla, kasvutyöryhmä pohtii erilaisia kasvutoimia, ja sillä, mistä suunnasta ne poliittiselta kentältä tai muualta syntyvät, ei ole mitään väliä. Huomioimme aivan samalla tavalla toimia, joita esitetään sosiaalidemokraateista kuin muualtakin tästä salista tai yhteiskunnan eri sektoreilta.

Toki, kuten moneen kertaan on todettu, meidän julkinen talous laittaa tiettyjä reunaehdoja kasvutoimille. Meidän ei ole mahdollista tehdä esimerkiksi valtavia valtion tukipaketteja. Tässä tilanteessa, kun velkamme edelleen kasvaa ja me teemme todella työtä, että kykenemme pääsemään näihin tavoitteisiin, meillä ei ole ylimääräistä rahaa hirvittävän paljon käytettäväksi tähän. Mutta juuri siitä syystä kaikki kasvutoimet ja teidän ehdotuksenne ovat aivan yhtä lailla tervetulleita ja niitä käsitellään.

Mitä tulee sitten julkisen talouden sopeuttamiseen ylivaalikautisesti, niin nämä Euroopan unionin uudet finanssipoliittiset säännöt juuri ohjaavat tähän suuntaan, ja voin taata, että ne myös seuraavalle hallitukselle aiheuttavat tarvetta tehdä säästöjä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Marttinen, olkaa hyvä.

16.24 **Matias Marttinen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Petteri Orpon hallitus tekee hyviä laajamittaisia taloutta ja talouden kasvua vahvistavia toimenpiteitä lähtien työmarkkinoiden uudistamisesta, lähtien työlupakäytäntöjen ja -prosessien vauhdittamisesta, lähtien investointien vauhdittamisesta montaa kautta. Tässä kun kuuntelin SDP:n edustajien puheenvuoroja, niin taitaa olla niin, että on löytynyt ensimmäinen kasvua vahvistava toimenpide, jota SDP ei lähtökohtaisesti vastusta, joten tämä on hieno näky, että myös näitä toimenpiteitä täältä löytyy.

Herra puhemies! Verokannustin, jota hallitus on viemässä eteenpäin, tulee vahvistamaan nimenomaan suurten teollisten investointien houkuttelemista Suomeen. Tämä on hieno asia, ja uskon, että vaikutukset tulevat olemaan vahvoja. Mutta kysyisin nyt elinkeinoministeriltä: minkäkaltaisia keskusteluita te olette käyneet näiden kansainvälisten toimijoiden kanssa, ja minkäkaltaista kiinnostusta tämä hallituksen verokannustin on herättänyt kansainvälisesti?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Rydman, olkaa hyvä.

16.25 **Elinkeinoministeri Wille Rydman** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Marttinen on täysin oikeassa: tämä investointikannusteverojärjestelmä on

Punkt i protokollet PR 104/2024 rd

herättänyt paljon kiinnostusta. Yritykset todella paljon kyselevät siitä, ja toivomme, että saamme sen myöskin konkreettisessa muodossa mahdollisimman nopeasti ulos.

Tässähän meitä rajaa käytännössä se EU-sääntely, paljonko näille määräaikaistilaisille valtiontukipuitteille on ylipäättään määräaika ja mihin kaikkeen niitä voidaan soveltaa. Me olemme pyrkineet jättämään tämän niin avoimeksi kuin mahdollista, jotta se on mahdollisimman monenlaisten investointien ja mahdollisimman monenlaisten yritysten käytettävissä, ja yritykset ovat siihen hyvin tyytyväisiä.

Sen lisäksi meillä on lukuisia eri toimenpiteitä, jotka edesauttavat myös pienempiä investointeja. Meillä on tämä tukimuotoinen 400 miljoonan euron investointitukimahdollisuus, teollisuuspoliittinen varaus, jota voidaan käyttää myös pienempiin investointeihin. Lisäksi helpotamme yritysrahoitusta, vahvistamme ja pääomitamme Teollisuussijoitusta, joka myöskin pääsee sitten kotimaiseksi ankkuriomistajaksi ja enemmän kuin aiemmin suoriin sijoituksiin kiinni, uudistamme työmarkkinoita, helpotamme yritysten asemaa sitä kautta ja helpotamme myöskin luvitusta ja lupaprosesseja, [Puhemies koputtaa] mikä on äärimmäisen tärkeää kaikille investoinneille. [Ben Zyskowitz: Se on todella tärkeää! — Timo Harakan välihuuto]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Viitanen, olkaa hyvä.

16.26 **Pia Viitanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Nyt olisi todellakin kiire luoda uusia työpaikkoja — mutta mitä tekee hallitus? Hallitus iski isolla arvonlisäveromoukarilla kuluttajiin ja yrittäjiin, ja tämä ei vielä riitä, vaan nyt tämä arvonlisäveromoukari on iskemässä sitten luoviin aloihin. Aika rajut tai hyvin rajut leikkaukset ja veronkorotukset odottavat kulttuurialaa, teatteri- ja musiikkialaa, kirjallisuutta, matkailua, tapahtuma-alaa, kaikkea tätä. Tämä on täysin nurinkurista, kun nimenomaan luovilla aloilla olisi mahdollisuus luoda sitä uutta kasvua ja työllisyyttä. Tämä tulee hyvin huonoon aikaan. Kun tämä ala on juuri toipumassa korona-kuopasta, niin sitten tulee Purran moukari ja iskee sitten tälle alalle. Ja työpaikkoja menee. Niitä työpaikkoja ei tule, niitä menee. Kysynkin teiltä, arvoisa ministeri Purra: voisitteko nyt arvioida näitä teidän arvonlisäverokiristyksiänne työllisyyden näkökulmasta uudelleen ja peruuttaa nämä esitykset?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

16.27 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Mikäli olisi mahdollista, niin en tekisi yhtä ainutta veronkiristystä, ja uskon, että tässä hallituksessa me olemme kaikki samaa mieltä. Me emme myöskään tekisi läheskään näitä kaikkia säästötoimenpiteitä, mikäli meidän julkinen talous ei olisi siinä jamassa kuin se on, ja meidän tilanteemme olisi tietenkin helpompi, mikäli edellisenkin hallitus olisi kyennyt priorisoimaan tai kyennyt tekemään jonkinlaisia toimia niillä sektoreilla, jotka eivät olleet aivan välttämättömiä. Oli uusia tarpeita, jotka syntyivät koronaepidemiasta, Venäjän hyökkäyksestä, energiakriisistä ja niin edelleen, mutta edellisellä hallituksellakin olisi ollut mahdollisuus tarkastella muita sektoreita, mitä siellä oltaisiin voitu tehdä, mutta koska näin ei toimittu, se kaikki on tämän hallituksen sylissä.

Arvonlisäveron korotukset ovat ikäviä. Ne kohdistuvat tosiaan yleiseen kantaan, joka on ollut voimassa jo jonkin aikaa, ja toisaalta sitten näitä alempia kantoja nostetaan 14 prosenttiin pois lukien sanoma- ja aikakauslehdet. Näiden vaikutus hintoihin hieman vaihte-

Punkt i protokollet PR 104/2024 rd

lee. Tällä hetkellä tiedämme, että meidän inflaatio on euroalueen alhaisinta, [Puhemies koputtaa] mutta kuten sanoin, niin veronkorotukset eivät itsessään ole se, mitä hallitus tavoittelee, [Puhemies koputtaa] mutta työn ja yrittämisen suorien verojen kiristämisen vaikutus kasvuun olisi huomattavasti huolestuttavampaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. Nyt minuutti on käytetty. — Edustaja Bergbom, olkaa hyvä.

16.29 **Miko Bergbom ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kauppalehdessä juttu 20. syyskuuta 2024: ”Nokian Renkaiden tehtaan investointi Romaniaan.” Tässä toimitusjohtaja Jukka Moisio sanoo näin: ”Hankimme tontin vuoden 2023 alkupuolella, aloitimme rakennustyöt toukokuussa 2023, kaikki luvat saatiin valmiiksi kesäkuuhun 2023 mennessä, ja tehdas on valmis syyskuussa 2024.” Tässä puhutaan siis luvituksen nopeudesta, siitä, kuinka hienosti prosessit toimivat. Ja jos Suomessa luvitukset ja kaiken maailman lupaprosessit kestävät jopa vuosikymmeniä, niin ollaan tilanteessa, että yritykset [Välihuutoja vasemmalta] — saanko puhua? — eivät halua investoida, koska siinä menee liian kauan aikaa. Hallitushan on tähän ohjelmassaan tarttunut, ja kysyisin ympäristöministeriltä: Voisitteko kertoa siitä, minkälaisia uudistuksia tänne lupaprosessin puolelle tulee? Pyritäänkö nyt helpottamaan sitä, että myös Suomeen saataisiin suoria tehdasinvestointeja helpommin eikä näissä menisi vuosikymmeniä tai useita vuosia, kuten tällä hetkellä valitettavasti monessa tapauksessa on mennyt? — Kiitos. [Antti Kurvinen: Tämä on hyvä kysymys!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Mykkänen, olkaa hyvä.

16.30 **Ympäristö- ja ilmastoministeri Kai Mykkänen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Äärimmäisen tärkeä kysymys, ja täytyy sanoa, että kun minä käyn puhumassa elinkeinoelämän seminaareissa ja tapaan investoreita, niin yleensä, kun kysyy tärkeintä yksittäistä asiaa investointien edistämiseksi, se on kyllä tämä edustajan kysymys eli luvituksen sujuvuus, sen oikeusvarmuus ja sen nopeus. Ympäristönormeistahan me haluamme pitää kiinni, mutta jos luvituksessa kestää valitusputkineen seitsemän kahdeksan vuotta, niin tilanne on sellainen, että jos toisessa maassa menee kolme neljä vuotta, niin valitettavasti aika on paitsi häviämistä kilpailulle myöskin rahaa silloin, kun pääomaa olisi tulossa. Ja tässä suhteessa uskoisin — oli Romaniasta mitä mieltä tahansa — että ei kannata naureskella tälle asian vakavuudelle.

No, tämä hallitus tekee historiallisen merkittävää luvituksen sujuvoittamisen uudistusta, ja eduskunnalle annetaan nyt lähikuukausina esitykset sekä yhtenäisestä lupa- ja valvontaorganisaatiosta, jonka johdolla on tulosvastuu tehdä takuuajaksidonnaisesti puhtaan siirtymän luvat, että sitten myös niin sanotusta yhden luukun palvelumallista, jossa ympäristö-, vesi- ja luonnonsuojelulain mukaiset luvat paketoidaan yhdeksi kokonaisuudeksi, josta on yksi valituskierron eikä erillisiä. [Puhemies koputtaa] Ei tämä taikasauva ole, mutta kyllä meillä on mahdollisuus parantaa Suomen houkuttelevuutta merkittävästi [Puhemies: Kiitoksia, nyt on minuutti käytetty!] ilman veronmaksajien lisärahaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Malm, olkaa hyvä.

Punkt i protokollet PR 104/2024 rd

16.32 **Niina Malm sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tässä nyt kuultiin näitä keinoja siihen, kuinka Suomessa on tehty investointeja tulevaisuuteen: on pidennetty omavastuu-aikaa työttömille, poistettu lapsikorotukset, poistettu soviteltu päivärahan suojaosa, [Juho Eerola: Nopeutettu luvittamista!] heikennetty ansioturvalle pääsyä ja leikattu vielä ansiopäivärahaa [Eduskunnasta: Semmoisia kasvutoimia!] — Semmoisia kasvutoimia. — Ja samaan aikaan Ovako, Kemira, Bayer, Indoor, Metsä Group, UPM, Valtra: kaikki yrityksiä, jotka joutuvat vähentämään henkilöstöään tällä hetkellä. Ja listaa voisi vielä jatkaa.

Monilla paikkakunnilla nämä yhtiöt ovat olleet merkittäviä työllistäjiä eivätkä ne pysty enää tarjoamaan leipää entiseen tapaan. Työn perässä on lähdettävä entistä kauemmaksi, ja samaan aikaan hallitus leikkaa vielä työmatkavähennyksestä, koska tämäkin on varmasti tulevaisuusinvestointi, ja lisää näiden ihmisten ahdinkoa ja tekee uuden työn saamisesta entistä vaikeampaa. [Jani Mäkelä: Lisää maahanmuuttoa, vai mitä?] Miksi ihmeessä, arvoisa valtiovarainministeri Purra, te ette edes tätä yhtiä, [Puhemies koputtaa] kilometrikorvausta, voisi perua?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

16.33 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja sekoittaa nyt tämän hallituksen edelliseen: meillä ei ole näitä tulevaisuusinvestointeja kuten teillä. Te nimititte tulevaisuusinvestoinneiksi teidän menojanne, joille valtiovarainministeriö ei kyennyt laskemaan sen paremmin työllisyysvaikutuksia kuin julkisen talouden vahvistamisvaikutuksiakaan. Sen sijaan nämä meidän toimmemme, joita te arvostelette, ovat virallisesti valtiovarainministeriön laskemia.

Kun tämä suhdanne on nyt näin vaikea ja se näkyy siellä kunnissa ja yrityksissä ja irtisanomisina ja lomautuksina ja se näkyy kotitalouksissa, niin me joudumme tämän suhdanteen kanssa tulemaan toimeen, ja nämä toimet, joita me teemme, kohdistuvat keskipitkälle aikavälille ja sinne tulevaisuuteen.

Tämä suhdanne tulee paranemaan, kasvu käynnistyy. Ensi vuodelle VM:n arvio on se 1,7, ja jotkut instituutit ovat luvanneet jopa kahta prosenttia. Tällaiset lukemathan ovat Suomen oloissa suorastaan erinomaisia. Toisaalta me emme myöskään lähesty tätä kasvua ihan samalla tavalla kuin sosiaalidemokraatit eli tällaisena tietynä hokemana, vaan me ihan aidosti teemme sellaisia toimia, [Puhemies koputtaa] jotka esimerkiksi näitä yritysten toimintaedellytyksiä parantavat.